

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za polleta 2 gld. 20 kr., za četert leta 1 gld. 15 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četert leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIV.

V Ljubljani 10. svečana 1871.

List 6.

Velesovo.

VI. Vstanovitev.

b) Da bo pa ta vstanova, govori nadalje izvirno pismo, se obderžala, da bo rastla in dojemala, izročili so omenjeni: Verijand, Gerloh in Valter, bratje s Kamnja, potem Verijand umerlega brata Berona sin in sinovi brata Henrika v svojem in v svojih dedičev ali verbov imenu podelitno pravico in fevdno pravo, ki so ju imeli v cerkvi Velesovski, nam v roke in se vsemu temu takó odpovedali, da sliši zanaprej ravno ta církev z vsim svojim posestvom, s potmi, gojzdi, vodami, travniki, pašniki, z vsemi obdelanimi in neobdelanimi njivami in z vsim, kar se zraven prišteva, k samostanu v imenovani dolini Matere Božje na večno. Ravno takó so tudi omenjeni bratje in bratov sinovi, kakor tudi sinovi Gebharda Limbarskega, potem sinovi Engelharda Vranjepškega -- Rabensberg -- vse gospodnje pravice imenovane cerkve v svojem in v svojih dedičev imenu nam izročili in se jim ravno tako odpovedali, in sicer tako, da ostane samostan Marijne doline s cerkvijo vred in z vsim, kar zraven sliši, pod našim in naših naslednikov varstvom in obrambo, vender pa tako, da niti mi niti kdo naših nastopnikov nima pravice, fogtijsko pravo komu drugemu izročiti.

Verh tega so že omenjeni bratje: Verijand, Gerloh in Valter s Kamnja z več drugimi, z deli usmiljenja si milost pri sodbi nakloniti, mnogo od svojega posestva v prid samostanu odstopili, in vse prepušeno imenovali in popisali. Verijand, župnik Mengeški, je s privoljenjem svojih bratov in verbov dal in volil samostanu štiri zemljiša pri Šentjurju, petero zemljiš v Olševku, eno pa na Voklem in en vinograd na Pšati. Tako je dal in volil Gerloh s Kamnja temu samostanu svoj grad pri Velesovem z vsim, kar je zraven slišalo in čvetero zemljiš pri Peših in šest zemljiš pri Vopovljah. Ravno tako je prepustil in volil Valter s Kamnja eno zemljiše v Olševku in gospa vdova Rihica in nje sin Verijand volila sta in prepustila omenjenemu samostanu štiri zemljiša pri Tupaličah. Njim pridružila se je tudi sestra Marjeta, ki je tu Bogu služila ter je samostanu čvetero zemljiš pri Perneku in eno zemljiše pri Tufstejnu prepustila.

Naš v Kristusu ljubljani sin Albert, opat Gornjegradski, govori patrijarh na dalje v izvirnem pismu, je podelil temu samostanu štirinajst zemljiš v Bledu -- bei Veldn -- ki jih je za 40 mark kupil, in je še toliko pridal, da je vse skupaj znašalo 100 mark vrednosti. Dozdaj naštete zemljiša, pristavlja izvirno že večkrat omenjeno pismo, slišijo zanaprej samostanu in v njem živečim sestram ko lastina ter naj jim služijo v živež

in v oskerbljenje vsakojake potrebe. Vse to se je veršilo operto na veljavo papeževo in našo lastno oblast.

Na dalje so darovali, pravi izvirno pismo, Henrik Niger, imenovan Velesovski, temu samostanu dvoje zemljiš na Olševku in eno na Lužah, in Henrik, imenovan Liste, eno zemljiše v Češnjevku, in Ropert s Perneka eno zemljiše v Perneku. Vse te tu naštete posestva pa so imenovani prepustili samostanu s to pogojo, da slednji njih do smerti dotične prihodke vživa, po smerti pa pripadajo omenjene posestva s prihodki in pravicami vred popolnoma v last in vživanje samostansko.

Tri mesce na Jutrorem.

LVIII.

(Na Libanu. Maroniti in njih zgodovina, ter sedanji stan. Ozir do Druzov, Turka: Obredi in duhovni. Kakošno je mesto Bešere? Ubožnost brez beračev. Trije kopljejo z eno matiko. Eden ali raj, pa ne raj. Jusuf-Karamov popaljeni dvor. Zidanje cerkev. Davud-paša. Razdjanje in revšina. Tripoli, njegove dogodbe in sedanji stan. Stanovanje v „kamu.“ Šnarnice. Pot ob srednjem morji proti trunu. Kobilčji strah. Theoprosopon. Kako je v Batrunu?)

Bili smo na Libanu, med terpini Maroniti. Ta narod skorej edini ima v posesti vso deželomed Naher-el-Kelb-em (pasjim potokom) in Naher-el-Berid-om (merzlim potokom), od srednjega morja do verha Libanovega in še čez. Na 56 štirjaških miljah ima zanesljivo veliko čez pol milijona prebivavstva; veliko Maronitov pa je v Damasku, Halebu (Alepo), na Cipru otoku in drugod. Od l. 1215 v popolni podložnosti spoznavajo papeža za svojega duhovnega naj višega poglavarja in so torej katoličani, akoravno imajo nekatere razločke v opravilih in obredih. Sleherni namreč vé, da v obredih ali šegah so tudi n. pr. zedinjeni greki in drugi razločni od rimskih katoličanov, vender so pravoverniki, ker so v nauku čisto edini z latinskimi katoličani. Imenujejo se pa Maroniti od slovečega meniha Janeza Maron-a, iz samostana Hama v 7. stoletji, ki je vse katoličane klical k sebi in jih je zbiral na Libanu med hribi, kjer so se do današnjega dne skorej samostojni ohranili, akoravno so jih turki nadlegali, še bolj pa sovražljivi Druzi. Tudi v oziru na vero niso bili zmiraj sklenjeni s poglavarjem sv. Cerkve. Plačujejo visoki Porti nekaj žuljev, k čimur jih je pa velik del le vojaško orožje prisilovalo. S svojimi sovražniki Druzi so po življenji in po bojnem duhu v mnogoterih ozirih enaki. Redi jih kmetijstvo, svilstvo in vinstvo; kaj imenitno in dobro je tako imenovano libansko „zlato vino“ (vino d'oro).

Maroniti imajo svojega patrijarha, več škofov in veliko duhovnov, ki živé v zakonu kakor greki; so-pruga pa ne smé biti vdova, in ni jim dopušeno v drugič se ženiti. Mudili smo se nekoliko v Bešeru in to mi je bilo prav ljubo, ker marsikaj sem vidil, zvedil

in opazoval. Bil sem med tem v maroniški cerkvi pri sv. maši, ravno binkoštno saboto. Mašujejo v nekakem sirsko-arabskem jeziku in sv. Obhajilo prejema pod obema podobama.

Pred mašo duhovnu strežnik pokadi ali incenzira sveto opravo: kelih, v kterega dim vjame in ga pokrije, ogrinjalo in opravo za kelih, vsako posebej, tudi hostijo. Zdelo se mi je pa, kakor bi bilo v obredu in obnaši nekaj pomanjkljivega za sveto resnobo tacih opravil. Se vé, da katoliška Cerkev le terpi različne obrede, želi pa, da bi tudi v tem bila edinost povsod, kar bi bilo naj lepše in tudi naj bolje. Da so obredi latinske cerkve naj primerniše vravnani za svetost in resnobo cerkvenih opravil, ne bi nobeden dvomil, kdor brez strasti reč prevdarja in primérja.

Cerkev je precej čedna, naj berže med naj lepšimi teh krajev; duhovnov čez 30 samo v tem mesticu (če ni blezo le vas), ki ima menda kacic 5000 duš. Duhovni zraven duhovskih opravil tudi delajo, so veči deli slabo oblečeni in viditi reveži: se vé, žulijo jih žena in otročiči, ter mnoge potrebe. Tisti, pri čigar maši sem bil, je imel na nogah samo nekake podplate — brez nogovic, da se mu je gola peta vidila, — ne vém, če iz ponižnosti ali zavoljo pomanjkanja. Drugi mlajši je imel nogovice. Strežnik pri maši skorej zmiraj nekaj poje.

Mož, neki priljuden velikaš, ki sem ga zunaj cerkve za razne reči izpraševal, mi je z zadovoljnostjo povedal, da tukaj so vsi prebivalci katoličani. — Mesto odznotraj ni tako pesniško, kakor se odzunaj vidi; zlasti pota so slabe, samo skalovje; — ko smo poprejšnji večer ob kraju mesta šli v samostan, je bilo tako, kakor bi šli v pekel, — čuda, da si nismo mi in konji nog polomili po tacih čudnih grudah! Pohišja pa so snažniši mem unih po turških mestih. Kraj je vodenčnat, kakor sploh ob Libanu, voda silo bistra in prijetna, kakor pri nas po nekterih krajih na Gorenskem. Prelepo so kraji obdelani, narveč z murvami, tertami itd. obsajeni.

Žita so bile majhne, niso še delale klasja, pa vse lepo zeleno po dolini pod gorovjem, ktero je bilo vse rujavo. — Otroci tudi tukaj „bakšiš“ prosijo, pa ne več tako nadležno, kakor drugod — med turki.

Redovniki, ki jih je na Libanu prav veliko, živé po pravilih sv. Antona pušavnika in se jih ostro deržé, piše Isambert. Drugi narod se loči v ljudstvo in šejhe (starašine, velikaše), ki se ali po imenu ali pa s starostjo svojih rodovin odlikujejo od ljudstva, pa se v življenji ne ločijo. Ves narod je ubožen, vender pa je malo ali pa nič beračev. Gostoljubni so, kakor Arabci, vender se vé da ne s toliko obilnostjo in lišpavostjo.

O poli sedmih naprej gredé na večerno stran, smo o l. 18 zagledali Ehden ali Eden pred seboj pod gorami. Tudi srednje morje se je že vidilo. Na tem potu sem vidil zemljo kopati, da še nikoli kaj tacega; delali so trije ljudje na njivi, eden je zasajal veliko leseno lopato v zemljo, dva druga sta jo imela na vervéh, kterih konca sta bila privezana lopati pod vratom; kadar tedaj uni matiko v zemljo zasadi, ta dva potegmeta, da se vzdigne, in tako gre dalje. Ko bi jih Poljanec vidil, bi rekel, da se spremljajajo; toda tam je šega taka in neki mora že dobro služiti.

Eden je prav lepa, z zelenjem, drevjem in vinarji obdana vas na homcu, s prijetnimi studenci, ki veselo skakljajo mem hiš in po tratih v dolino. Zato so ta ljubeznjivi kraj enačili Edenu sv. pisma (Eceh. 31, 9 id., tudi 16. 18), kjer je govorenje od „Eden-a“ ali „raja.“ Eden je namreč „raj.“ Toda, ravno ko sem s tovaršema Tirolcem Hörmanom in Čehom Fridmanom bil v tem kraju, pač ni bil podoben „raju,“ ampak v majčkeni meri sedaj razdjanemu Parizu. Bila je vsa vas pustota, in polno turških vojakov v nji. Zakaj ravno

tukaj je imel glasoviti Jusuf Karam svoj grad, kterega so bili pa turki z drugimi hišami vred požgali in veliko razdjanje napravili po lepem kraju, kakor sem bil v poprejšnem oddelku povedal, da se je bilo zgodilo Ajn-Ati. Ko sem povedal turškim častnikom, da sem Avstrijanec in želim viditi Jusuf-Karamov dvor, so me vanj pustili s posebnim čislom, in spremljal me je eden častnikov. Ogledal sem vse poslopje, ne ravno veliko, pa prijetno vravnano po jutrodeželski šegi; toda bilo je po vsih prostorih neusmiljeno požgano in izdelano, černo od dima, in povsod so bili vojaki potaknjeni. Poslopje ima veliko razdelkov in manjših stanic; samo divan (sprejmišnica) je bil nekoliko veči in tlakan z marmorjem.

Zastran požiganja moram to opomniti, da tako silovite škode ne stori, kakor pri nas, ker pri naj več hišah ni skoraj nič lesenega. Toliko huje je pa, ker jim tudi drevje sekajo, napravo potarejo, poropajo. Požgali in oropali so bili turki vaščanom cerkve, hiše, pograbili cerkveno robo, bukve, posekovali oljke, kakor so prežalostni ljudje pravili, in nas tolikanj bolj tudi milošnje prosili. Kako dobro bi bilo, ko bi bil popotnik v tacih okolišinah prav obilno obložen z denarom! — Eden je vas s kacicimi 2000 prebivalci, ima 6—10 cerkvá in 24—25 maronitovskih duhovnov. Maroniti so ravno zidali lepo novo cerkev zraven stare. Najberže so na tišanje evropejskih zastopnikov tudi tukaj dobili od turške vlade kaj povračila za škodo, ki so jo terpel; stori pa tudi družba božjega groba v Kolinu marsikaj dobrega za kristjane na Jutrovem. Tudi oo. Lazaristi imajo ondi svoj samostan.

K dopolnovanju o puntu maroniškem naj še povém, da od turške vlade postavljeni poglavar na Libanu je Davud-paša, armensk katoličan.

Jusuf Karam, šejh ali izmed knezov na Libanu, je pa katoliški Maronit, torej domačin, in ljudje si hočejo šejha ali poglavarja izmed svojih. Od tod je kresanje. Stanuje pa Davud-paša v Deir-el-Kamaru, v Bejrutu, v Tripolu, ali kjer si bodi.

Pred odhodom je bila polna tropa ljudi okoli nas in duhovni pastir me je lepo prosil, da naj se v domačii spomnim na njegove reveže in naj jim kaj pomoči dobim. Milujem pa, da pozneje nisem bil v okolišinah kaj storiti v prid razdjanega Edena ali libanskega raja, razun kar smo takrat utrpeli dati.

Od Eden-a smo šli čez hribe navdol proti srednjemu morju po strahovitem skalovji, in vidili smo sem ter tje kraje, ki so bili od turkov požgani in razdjeni. Silovito je bilo to žalostno, da bi človeku res móglo serce pokati. O l. 18 smo prišli na mesto, še kervavo, ker pred kacicimi 4 meseci je bil neki Druz ondi kristjana umoril in oropal. Dal je bil pa Davud-paša tolovaja že obesiti. —

Po dveh popoldne smo bili zopet v dolini in gredé skoz lepe polja in oljkine loge smo dospeli po štirih v znamenito mesto Tripoli.

Tripoli (nekdanji Tripolis, zdaj Tarabulus in po domače Troblos) je staro tergovsko mesto, nekdanja feniška naselba, kjer so mesta Tir, Sidon in Arad imele vsako svoj ločen in obzidan oddelek. Znamenito je zlasti to mesto iz križanskih časov. Rajmund Tuluzan je bil ravno nad mestom dal zidati grad, kteri še zdaj stoji. —

L. 1188 je oblegal to mesto Salah-ed-Din (Saladin); l. 1268 Bibars; posilil ga je bil l. 1289 Kelaún, ki je poklal 7000 kristjanov.

Mesto je precej veliko, vse v bazarih (tergih), odzunaj prav lepo, odznotraj ne ravno tako. Ima kacic 16.000 prebivalcev, kterih je morebiti čez tretjino kristjanov raznih ločin; katoličanov blezo nekako peti del; drugi so veči del mahomedani; le nekaj prav malo je

judov. Katoliški redovi, frančiškani (ki imajo faro), lazaristi, karmeliti, usmiljene sestre itd. delajo z veliko marljivostjo za čednost in oliko ljudstva. Po mnogih šolah učijo v arabskem in družih jezikih. Več konzulov ali njihovih namestnikov ima tukaj sedež. Mesto napaja in namaka reka Nahar-el-Kaddisat (sveta reka). Ni pa Tripoli čisto pri morji, do zavetnika (Mina ali Marina), ki je zopet malo mestice, je še $\frac{3}{4}$ ure peš hodá. Bil sem ondi ob morji binkoštno nedeljo popoldne; ljudje namreč prav obilno tje sujejo na razvedrilo, na limonado, kavo itd. in bili so nekteri viditi precej samopašni, če tudi ne pijani, da bi razgrajali ali se pobijali, kakor pri nas. Ondi je tudi tesarija za ladjarstvo; kacic 6 bark je bilo v delu, in nekatere dosti velike. Sicer je polno limonadnic, kaván, dosti sadja in sladkih berklarij; le gostilnice po evropski šegi ni bilo viditi nobene.

Tudi v mestu ni gostilnic; torej smo stanovali v tako imenovanem „kam u“, ki je le toliko bolji od naših skednjev, da ima okna z lesenimi zaturnicami, družega pa nič, — ne mize, ne stolov, ne šip pri oknih in kar se pravi nič. Naš gospodar je bil katoličan, priden, ponižen mož; plačali smo mu od dveh noči 30 pijastrov, okoli 3 gl., kar je bilo res malo za vse naše spremstvo in ropotije.

David-paša, poglavar na Libanu, ki sem [ga tukaj vidil pri sv. maši v frančiškanski cerkvi, je mož že nekoliko v letih, plešast, po evropsko napravljen. Priprosto, ponižno obnašanje med drugimi verniki se je visokemu vradniku kaj lepo podalo. — Po nekterih cerkvah so se opravljale Šmarnice; binkoštno nedeljo smo bili pri njih v cerkvi oo. lazarjanov, kjer so usmiljene sestre po kratki arabski pridigi pele po latinsko litanije. Maševal sem oba dni pri oo. karmelutih. Oo. frančiškani so bili ravno v zidanji svojega samostana.

Iz Tripolisa smo se obrnili binkoštni ponedeljek po sv. maši doli proti jugu ob srednjem morji, ker imeli smo zopet priti v Bejrut in od ondod še le na morje. Pervi dan nam je bilo dospeti do Batruna. Pridši iz lepega zelenja ob mestu smo kmali bili na belem pesku ob morji in popotovali smo vedno ob morji po dosti rodovitnih krajih. Čez nekaj časa prašam enega prebivalcev, če so ondi kristjanje, ker zdelo se mi je iz čedne obleke, da vsi praznujejo; rekel mi je pa: „Kulu eslam,“ vsi so mohamedani. Ne vém, če se ni le šalil. Okoli poldne, ko smo pod sikomoro imeli majhno kosilce, pridejo 4 kmečki, lepo napravljeni ljudje z velikimi cunjami na terstih. Čudno se mi je zdelo, kaj čejo s temi strašili? Opotavljajo se nekoliko, potem pa začno kobilice strašiti in preganjati. Kakor smo namreč prišli z Libana v ravnino, smo zopet vidili po več krajih to deželno šibo. Tudi s požiganjem so jih sem ter tje preganjali. K sreči je morje vmés, zakaj brez tega bi tudi po Evropi to veliko nadlogo imeli neprenehoma. Okoli poldan in dalje smo vidili z murbovjem obdane vse vasi, kodar smo šli in povsod so bile z vejevjem pokrite majhne kočice, v kakoršnih se za svilo pripravlja; silo veliko je namreč pridelujejo po unih krajih.

Javaljne bode kdaj kdo s tem popisovanjem hodil po unih potih; vender pa naj zaznamnjam še nekatere imena, kodar smo šli. O $\frac{1}{2}$ 8 smo odrinili iz Edena; — ob $\frac{3}{4}$ 9 gremo mem El-Ajmun-a, kakor raj z drevjem obdanega; — o $\frac{3}{4}$ 10 mem podertine Tričra; — ob $\frac{1}{4}$ 11 ob lepi vasi Zekka (Čeka?) zraven na hribu s cerkvijo maroniško „Dar Saidet-en-Nurije; — po 12 skoz bajtovje Elehère in pred nosom ali predgorovjem „Theoprosopon,“ ki ga že Strabon omenja (ondi raste polno mirt v divjačini), — okrog Theoprosopona po klancih, koder smo šli, je bilo nekda polno roparjev, zdaj je varno; — ob $\frac{1}{4}$ 2 ob levi pri poti Kala'at Moselilah, ki je bil razdert, pa razbojniki Metuali so ga zopet zidali;

— kmali potem je čez potok Nahar-e-Džóz (Leskov potok, leskovec) dober most; rozičevo drevje; — $\frac{3}{4}$ 3 ob morji Obba.

O poli treh smo bili v Batrunu, kjer smo čez noč ostali. El-Batrun je nekdanji Botrys, ki ga je vstanovil Ithobal, kralj v Tiru. Bilo je pa le gnezdo razbojnikov, ko ga je v oblast vzel Antijoh Veliki. Sprejel nas je bil tukaj v hišo edini latinski katoličan tega kraja, ki je bil poprej v službi na gori Karmelu, kupil pa si je tukaj posestvo nekoliko zunaj mesta. Drugi so maroniški, nekteri greški katoličani, samo 3—4 hiše so mahomedanske. Kakih 3000 prebivalcev ima to mestice, ki je vse nekako mertvo in silo dolgočasno. Malokacega človeka je bilo viditi. Maroniška cerkev je bila pri vsih peterih železnih vratih zaklenjena, in zastonj sem čakal, da bi jo odperl kateri dečakov, ki so ravno tako brez spoštovanja kričali in se dervili ob cerkvi, kakor včasih po naših krajih enako blago. Pa kdo bi se nad tem hudoval, sej olikanci še v cerkvi včasih ne delajo lepše; posebno okulturani, ki tudi še cerkve ropajo, n. pr. mavtarski Lahi, Španjci, — in drugi jih hvalijo ali pa k temu molčé, tagblattarji, katerikrat še kak minister. Male tolovaje zapirajo in obešajo ljudje, velike bode dobil višji gospod — rabelj s krempļji in rogovi v oblast.

Ogled po Slovenskem in dopisí.

Iz Ljubljane. Msgr. Eligij Cosi, apostolski vikarj v Santum-u na Kitajskem blizo Pekinga je šel 1. sveč. skoz Ljubljano proti Dunaju. Bil je na vesoljnem zboru v Rimu. Čaka ga tam s hrepenenjem prebivalstvo, med drugimi tudi nekaj stotin katehumenov. Bila je lani v Kini suša, torej slaba letina, in veliko otrók, ki jih starši odveržejo, bode konec vzelo, ako jih kristjani ne bodo pobrali. Se vé, da škofa svojega pričakujejo, da pride tudi s polnimi rokami, on pa je skušil, kako težko je pomočkov dobiti sedaj o franc. vojski. Kolik odgovor so si pač nakopali Napoleon, Bismark, kralj Viljem in drugi! Spremlja pa škofa č. o. Peter P. Ausserer, frančiškan iz Tirolskega, penitencijar za Nemce v Lateranu v Rimu. Če kak ljubljanski ali drugi nemški izobčenec v Rim pride, ima tedaj tam priložnost se z Bogom spraviti in s sv. Cerkvijo. Ako pa kdo želí s kakim darom pomagati, da se zaverženi otroci pobe-rejo, kerstijo, ohranijo in odredijo, ga zamorejo oddati: Caval. Pietro Marietti, tipografu della Propaganda a Roma.

Šolsko. Poslednji učiteljski zbor na Dunaju o vsih Svetih je v oziru na vero izrekel: „Učenje vere naj se pusti učiteljem in godi naj se po knjigi od njih spisani.“ Kakošna bi bila ta knjiga, so dotični novopětniki že večkrat razodeli. Po vdihu, podobnem unemu shodu, je na svitlo prišlo nemško berilo, ki na oltar postavlja poganstvo golega telestva in brezboštva, — knjiga, v kateri se keršanstvo s tako prederzno brezobzirnostjo, s tako ledeno lahkomišljenostjo prezira, da bi mislil človek imeti pred seboj knjigo iz naj žalostnejši dobe pred Kristusom. Ta knjiga je zdaj navadna po glavnih šolah, menda na Šleškem, Nemškem? ker to govori dopis iz Slezijske v „Čechu.“

Dalje pravi omenjeni dopis: „Drugi členek tega shoda pravi: „Dokler se to ne zverši, naj bode verstvo naravnost iz šole izločeno!“ (Taki učelji naj se pošljejo k človekožircem, ne pa k katoličanom in kristjanom, da bi jih morali še plačevati zato, ker bi otroke ne-vere učili. Temu izločevanju pa je nasproti veljavna postava, ktera z ozira vsakterih verstev tudi duhovne terpi v šoli. Najdejo se pa zato po glavnih mestnih šolah osvečeni možje, kateri tej zamerženi veri podlago podkopujejo in učence odrejaajo, kateri bodo čez nedolgo

sami kričali, da naj oni neslišani sklep zveršijo. Zakaj iz ust učiteljevih ne le da otroci ne slišijo besedice keršanske, temuč keršanstvo, celo vsa dana in razodeta vera se jim smešna dela. V Opavi n. pr. je mestni šolski svet taki-le: 1 pogán, 1 jud, 1 protestant in 2 češ-katoličana... Tako dopisnik v „Čechu“, toda nadaljne tožbe so še huje, ki se nam odveč zdi jih posnemati. O nekem učeniku pripoveduje, ki čisto naravnost mladino zapeljuje. Čudeže sv. pisma natorno razlaga; — goreči germ pri Mozesu n. pr. je njemu goreč petrolej itd., laže otrokom, da je vsaka vera dobra, in veliko drugih pošastnost. Vidi se iz tega, kako se godi katoličanom na Šleskem. Dopisnik v „Vaterld.“ pripoveduje, da tudi na ljublj. gimn. ni čisto brez tacih prikazen.

Dr. Schultetova brošura. Med drugimi tudi prof. Schulte v Pragi kakor „državno-cerkvičar“ rogovili zoper versko resnico papeževe nezmotljivosti. Čverst spis v „Vaterland-u“ pa profesorju ni le pokazal njegove termaste avšosti, temuč posvetil mu je celo iz njegovih lastnih spisov, da je Schulte papežovo nezmotljivost v verskih rečeh učil že davno pred določenjem te resnice. Vesoljni zbor je bil tisti preiskavni kamen, ki je do mozga in steržena poskusil človeške osebnosti, — razodeti se je morala vsaka verska rana, ki je černo gnjila pod belo kožo, in tako se je pri marsikterem razodelo, da jim ne velja „sveti Oče“, ampak „sveti Beust“, ne „sveta Cerkev“, ampak „sveta konstitucija“, ne ponižnost, ampak „nezmotljivi lastni napuh.“

V št. Andreju v lavanški dolini se napravlja katoliško-politiška družba in 16. t. m. se ima pričeti. Previdni katoličani povsod spregledujejo, da se njih naj sve-tejši reč ravno zato prezira, ker si sami sebi za veljavo ne skerbé. Pridobiva se pa veljava v današnjih časih v dobro vravnanih družbah. — Tudi v Zaku v spodnji Ziljski dolini se prične 12. sveč. enako društvo. —

Iz Gorice. Imeli smo od 30. jan. do 2. febr. tridnevno pobožnost za sv. Očeta v stolni cerkvi. Bili so v ta namen očitni govori, molitve, slovesne večernice, litanije, izpostavljenje presv. Rešnj. telesa, spovedi, obhajila. Govornika v talijanskem jeziku sta bila naprošena v. č. jezuita o. Dionizij in o. Bankič. Pridigovala sta trikrat. Slovenci so dobili eden govor 2. febr. zjutraj. Molitve se je storilo veliko, sv. obhajil veliko. Bog daj sv. Očetu pomoč!

Iz Gorice, 6. febr. ✱ Kakor je že „Zgodnja Dan.“ naznanila, napravila je katoliška družba goriška tridnev-nico v nadškofijski cerkvi, kar mi povod daje o nji nekoliko spregovoriti in nekatere opazke dostaviti. Da je te slovesnosti treba bilo, tega ni treba dokazovati, saj to vsak pošten katoličan rad priznava, da je pa te slovesnosti tudi v Gorici treba bilo, priterdil mi bo vsak, kdor vé, da so tudi v tem mestu ljudje, katerim je vsaka druga reč ljubši nego katoliške skazovanja. Govornika bila sta jezuita oo. Bankič in Dionizij, prvi je imel govor v torek in sredo, drugi pa na Svečnico. Več o govorih nočem govoriti, ker je častitemu občinstvu dobro znano, da so govori, posebno pri takih in enakih okoliščinah vselej prav izveratni. Te tri dni bilo je vselej pri petih večernicah ob 3 popoldne sv. Rešnje Telo izpostavljeno, in vselej se je precej lepo število pobožnih zbralo molit in prosit Jezusa, da skoraj reši bridkost svojega vidnega namestnika sv. Očeta Pija. Po večernicah bila je pridiga in med pridigo se je nabirala miloščina za sv. Očeta. V vsih treh dnevih so nabrali lep znesek denarjev. (Iz zanesljivega vira vém, da so nabrali okoli 300 frankov in šest oseb je zložilo za eno sv. mašo, katero bodo sv. Oče opravili, 80 frankov.) — Ljudstva se je posebno zadnji dan prav veliko vdeležilo. Ko je bilo ob 7 zjutraj splošno sv. obhajilo in sv. maša, se je pobožnost bolj prostega prebivalstva

lepo pokazala, popoldan pa je bila vélika cerkev v vsih prostorih popolnoma napolnjena. S to slovesnostjo je katoliška družba storila lep začetek, in želeti je, da večkrat priložnost dá ljudstvu svoj katoliški značaj tudi očitno skazati v obličji sovražnikov. Prilike, mislim, se ne bode manjkalo. Naj smém pa še opazko pristaviti v prevdarek možem, ki imajo na pravem mestu tehtno in veljavno besedo. Kar se ravno omenjene tridnevnicé tiče, bilo je želeti, da se tudi za slovenske prebivalce goriške kaj bolj poskerbi, ker žalibog, pogrešali smo slovenskih pridig. Po mojih mislih bili bi slovenski govori, ali vsaj kateri, tim bolj na pravem mestu, ker se je talijanske inteligencije le malo število vdeležilo. In kaj bi bilo bolj primerno, kakor da bi se bila za Svečnico dopoldan o primerni uri naznanila slovenska pridiga, saj menda ni pomanjkanja slovenskih dobrih pridigarjev, tim manje, ker je tudi g. Bankič slovenskega jezika zmožen, da molčim o drugih. (Glej poprejšni dopis v dan. Danici.) Na tak dan, ko tudi iz okolice veliko ljudstva v Gorico pride, kako bi se jim bilo vstreglo z lepo slovensko pridigo! Gotovo je pa tudi, da Slovenci niso nič manj vdani sv. Očetu kakor Lahi, toraj imajo tudi pravico toliko dobivati od katoliške družbe, kakor Italijani, in ker je katoliška družba na ravnopravnost ozir imela pri volitvi odbora in ga ima v drugem delovanji, naj toraj možje pri dani priliki tudi zarad omenjene želje svoj glas krepko zastavijo. Vsak pa mora priznati, da je začetek težek, toraj je morebiti tudi tukaj dobra volja bila, ali v djanji se ni dalo tako zveršiti, kakor je bilo želeti. Drugi pot bomo že bolj na jasnem.

Kaj se godi v Rimu? (Dalje.) Ko so sv. Oče vladali, se je cerkveni in zveličavni duh zlo zlo razširjal po časnikih v Rimu, in le eden pohujšljiv časnik izhajati ni smel. Tako so sv. Oče kakor zvesti Jožef skerbé, da bi se Gospodu Jezusu ohranilo prebivališe v sercih meščanov.

Da bi ljudstvo bolj in bolj pozabilo zvestega varha sv. vere, sv. Očeta, ki so resnični Jožef v današnjih časih, je talijanska vlada ukazala iz papeževega gerba, ki ga je povsod po Rimu viditi, zbrisati Petrove ključé. (Vidi se, da možje, ki to delajo, niso vredni, da bi jim ključí cerkve nebesa odperli.)

Po Rimu je pripušeno, da se gerde primerjanja zoper sv. Očeta govorijo, natiskajo, vpodobljajo, kakor se je kardinal Antonelli očitno pritožil v svojem dopisu do apostoljskih poslancev. In to pripusti tista vlada, ki je zagotovila sv. Očetu pred malo tedni, da se bo oseba sv. Očeta spoštovala kakor nedotakljiva. Kako lažnjiva in goljušiva je taka vlada! Po svetih krajih, odmenjenih za svete vaje, napravlja talijanska vlada posvetne naredbe.

Tako je kraj v papeževi dvorani (Kvirinalu), kjer kardinali papeža volijo, odmenjen za plesiše! (Ali si more gerdobija še nesramniši zaničevanje izmisliti!) V Koloseji, kjer je bilo na tisuče mučencev zavoljo Kristusa usmerteni in je bil zdaj križev pot, so napravili jezdiše za konjike.

Zares je tedaj talijanska vlada novi Herodež, ki tako dela, da mora Jezus s svojega staniša bežati, in se njegov zvesti varh, novi Jožef z Materjo cerkvijo vred, v samoti, v zapušeni in zaničevanji znajde.

Kakor pa so sredi pušave, v sredi samote angelji sv. Deržini stregli in jo povsod spremljevali, tako tudi angelji naših časov, zvesti katoličani, toliko bolj tolažijo sv. Očeta, novega Jožefa, in Mater sveto cerkev, ker oni sredi med talijanskimi herodi strežejo Jezusu in njegovemu varhu sv. Očetu.

Sv. Oče, zvesti Jožef Jezusu tu na zemlji, zares niso sami.

Sv. Očeta obdajajo v njih ječi v Vatikanu molitve brezštevilih katoliških serc. Po vsih mestih, sosebno po Talijanskem, se dobri katoličanje zbirajo ter napravljajo očitne tridnevne molitve in očitne procesije, da bi Bog sv. Očetu na molitve vernih pomoč poslal. Molitev je zvesti angelj, ki gotovo vedno stoji pred Gospodovim tronom, in ne bo odstopil, dokler pomoči ne bo. Molitev bo več zamogla, kot vsi herodi današnjih dni, kot vsi njih bojevalci, ako bi jih bilo tudi na milijone.

Sv. Očeta obdaja in varuje drugi angelj, ki je, pokora vernih. Po vsih mestih, sosebno po Talijanskem, pa tudi po Nemškem, po Belgiji, po Španjskem, po Ameriki se dobri katoličani k Bogu obračajo in pokoro delajo, se spovedujejo, sv. Reš. telo sprejemajo, spokorne dela opravljajo, in vse to, da bi s svojim spokorjenjem Boga nagnili k pomoči, dobro vedé, da ne, kdor pravi: Gospod, Gospod! bo uslišan, temuč, kdor stori voljo nebeškega Očeta, ta bo uslišan. Sv. Očetu so zvesti angelji verni škofje. Oklepajo se prestola apostoljskega, dobro vedé, da je to najsvetejši dolžnost, in ako so sv. Oče čislani in spoštovani, da se čast sv. Očeta tudi na njih same razprostira, in da oni brez njih ne morejo nič.

Sv. Očetu so angelji zvesti verni vsih krajev, ki jim adrese ali milovalne pisma pošiljajo, v katerih jim zaterjajo svojo ljubezen, vdanost, pokoršino, in dokladajo mnogo daril. Tako je družba katoličanov v Belgiji v začetku tekočega leta sto tri osemdeset tisuč frankov sv. Očetu poslala, in to je le še začetek pomočkov, ki jih bodo dobri verniki tako dolgo pristočno dajali, dokler bodo sv. Oče v zadregi. Tako pošiljajo iz daljne Amerike eden za drugim pisma, podpisane od tisuč in tisuč sinovsko vdanih katoličanov, tako že skoraj iz vsih delov Evrope dohajajo v Rim adrese in darila; tudi so se katoličani gibati jeli po naših krajih, ter razodevajo znamenja žive katoliške vere, ktera ni brez spoznanja višjega glavarstva sv. Cerkve.

Sv. Očetu so angelji tudi katoliške družbe, katerih je že povsod se veliko ustanovilo in se vedno razširjajo. Zadnjič se je tudi v Rimu vkoreninila družba, in sicer med nar. višji gospodo. Vidiijo namreč, kako se je s talijansko vlado vred vsaktera hudobija pririnila v njih mesto, torej se ji hočejo z vso močjo ustaviti ter v Rimu pravega katoliškega duha ohraniti.

Sv. Očetu so angelji tudi katoliške žene. Iz naj imenitnejih stanov, iz naj prvih evropskih mest žene, ki v svojem in svojih družin imenu pošiljajo tolaživne in vdanostne pisma sv. Očetu in zaterjujejo, kako bode to njih skerb, da se v njih deržine nikdar ne vrine današnji duh časa, ki je katoliški veri nasproten, temveč da bodo z vsimi svojimi močmi ohranile v družinah pravo katoliško vero in ljubezen do sv. Očeta.

Tako tedaj, vi maloverni ali brezverni herodeži današnjih časov, rogovilite zoper Gospodovo vero, zoper Gospoda samega, zoper sv. Očeta, kolikor koli vas moti vaše spačeno serce; veste? nič ne bote opravili; naša Cerkev in njen poglavar sv. Oče imajo dosti angeljev okoli sebe, ki bodo vas kakor prah odpihali, cerkev pa s svetim Očetom bode po Božji modrosti in njih pomoči zmagala. (Dalje nasl.)

Pri Beli Cerkvi, 2. jan. — d. — Zdaj, ko se je boj končal, ki so ga imeli med saboj prijatli in nasprotniki sv. katoliške cerkve zavoljo podpisovanja do sv. Očeta Papeža in do g. ministra, naj povemo, kako se je v tej reči tudi v naših krajih godilo. V nekterih krajih, kjer je več tacih ljudi, katerih bog je trebuh, denar in častilakomnost, katerim je pravi Bog in Stvarnik, sveta vera in cerkev prazna reč, tam je bil neki boj hud in vroč. Prepirov veliko se je slišalo, ker nasprotniki so ljudi podpihovali in šuntali, kar je bilo moč; djali so jim, da bodo vsi tisti mógli na vojsko iti, pa tudi da

bo zato treba velike davke plačevati, da hočejo duhovni ljudi le zapeljati, in še veliko tacih praznih izmišljarij in sleparstev. To so delali od konca le bolj velikaši, potem se je ta misel tudi med nekterimi priprostimi razširjala, tako da se je semtertje marsikteri dal oplašiti in se je zderžal podpisovanj. Kjer so pa pervaki in veljaki pošteni bili, ter so se v lep zgled drugim sami naj popred podpisali, tam je vse z veseljem in brez strahu se podpisovalo, in nabralo se je podpisov dovolj. Ginjeni smo slišali večkrat: Za vero, za vero se rad podpišem in za prostost sv. Očeta. Posebno v lepem redu se je ta reč v naši mali duhovniji veršila, kjer so se razun kacih 10 moških, ki so bili po nekem dosluženem žandarju podpihovani, vsa odraščena moška mladost in vsi gospodarji podpisali, če niso bili zadržani po bolezni ali kako drugači. Šolski otroci so lepo prosili, da bi se smeli za papeža podpisati, pa ker so še majhni, smo le trem fantkom in dvema deklicama to dovolili. In tako, hvala Bogu! se pri nas nekersanski duh dozda še ni vdomačil; upamo, da bodo v kratek tisti zapeljivi podpihovalci osramoteni, in kmalo se bo vidilo, ali so duhovni ali pa oni lagali, in drugikrat ne bo tem ljudém nihče več verjel. Da je pa k temu pri nas branje časnikov dosti pomagalo, je gotovo, ker v našo malo duhovnijo dohajajo 3 Danice *) in 3 Novice, ki sta obadva časnika v lepem keršanskem duhu pisana. Tedaj poskerbite gospodje duhovni, da se dobri časniki razširjajo po vaših duhovnijah, — kmalo bodo potihovali sovražni jeziki sv. kat. cerkve.

Iz Jeruzalema piše znani Ratisbon č. g. Hurterju na Dunaj znamenite reči, ktere zopet poterjujejo, kolika škoda je za katoličane na Jutrovem, da je francoska dežela v vojsko zamotana, ter ne more ondi svoje moči tako skazovati, kakor sicer. Turki so namreč v Ratisbonovem samostanu naredili veliko škodo in zmešnjavo, ker so s silo, kakor Viktor Emanuel v Rim, prišli v Ratisbonovo lastino, blezo da bi se studenca ondi v zemlji polastili. V Carigradu je pašatu naloženo, da mora škodo poverniti, pa že 4—5 mesev ga Ratisbon zastonj naganja, ker se pogrēša francoska bramba. Toda francoska bramba bi bila le takrat čisto zanesljiva, ko bi bila francoska vlada čisto katoliška, pod političnim veternejakom Napoleonom III so latinci marsiktere pravice čisto po krivici zgubili, če tudi ni bilo vojske. Brambe katoliških vlad v Jeruzalemu in v družih krajih dostikrat niso bile piškavega oreha vredne; krivoverci in razkoloiki so pograbili katoličanom, kar so hotli ondotnih pravic. V tako imenovani „mlečni duplini“ (cerkvici pri Betlehemu) so še pred vojsko po določbi evropskih konzulov s turškim pašom vred greki in armeni posest dobili, ki so jo imeli prej le katoličani. Ker ima Ratisbon tako prostorno napravo za sprejemo sirotinskih otrok, da ima v eni sami sobani 150 postelj prostor, so mu luteranarji nevošljivi in neki Berliner se je celo v Carigradu stiskal za turškimi zatiravci katoliške reči.

Jeruzalemski patrijarh je bil v Jeruzalemu z veliko slovesnostjo sprejet, ko se je bil z veseljnega zbora vernil. V apostazii keršanskih vlad vidi patrijarh žalostne čase za sv. vero, vender mu je eno gotovo: zmaga sv. Cerkve.

Kaj posebnega je, da se nikoli niso turki tako obilno k katoliški veri spreobračali, kakor se zdaj. Po damaškem in kalebskem (alepskem) okraju jih prestopa

*) Bog plačaj za razširjanje našega katoliškega lista! Prosimo tudi druge gospode, da bi po tem zgledu delali. Ako je v kaki hiši v vasi pošten list, kako dobro je, da se ljudje zbirajo in se sami podučé v marsikteri potrebni reči, ter je potem tudi duhovnu veliko lažej jim pravo dopovedati. Dobivajo se še vsi listi od začetka leta, ker jih je bilo več natisnjenih. Vr.

na tisuče, celo čudeži pospeševajo to veselo gibanje. Nekaj deklic tudi Ratisbonove Sijonske hčere pripravljajo na sv. kerst in turkinje kažejo veliko gorečnost.

V terpljenju Cerkve vidiš, kdo je res kristjan,

V britkosti Papeževi, kdo katoličan.

H krivicam cerkve Božje če molčiš,

Nasprotnikom se bližaš in družiš. —

Se širi zmota, spaka greh na greh:

Ni čas več za šalitev, marnje, sméh!

Gori: in ti boš dremal spal?...

Kako odgovor boš dajal!

Podpisi za adresu do sv. Očeta in protesti zoper oropanje sv. Očeta. (Dalje.) — Hrenovice 512—309; Škocijan pri Turjaku 60—40; Trebno 720—268; Verh pri Idrii 148—66; št. Lorenc ob Tem. 499—120; Senožeče 188—154; Nemška loka 154—39; Mokronog 142—9; Studenec 229—66; Selce 286—132; Ubelsko 70—62; Čatež 357—136; Adlešiče 454—229; Prežganj 58—33; Kamnagorica 293—156; Begnje pri Cerknici 480—240; Selo pri Šumbergu 59—59; Sodražica 1368—323; Sela 237—93; Novo mesto 140—95; Podgrad 567—165; Šenturška gora 120—66; Šmartno pod Šmarno goro 549—180; Vavta vas 222—105; pri sv. Duhu 564—324; Horjul 711—335; Preserje 120—120; št. Jošt 209—84; Rakitna 295—120; Zaplana 192—94; Bevke 120—90; Verhnika 1530—601; Cirknica 856—321; Račje 139—49; Slavina 624—344; Kovor 186—74; Dobovec 240—120; Treboje 167—62; Rob 90—46; Mozelj 87—40; Velesovo 360—240; Dol 564—364; Mavčiče 504—240; pri št. Heleni 239—70; Mošnje 381—115; Ljubno 193—64; Dob 360—120; Stara Oslica 360—120; Lesce 160—38; Sorica 90—71; pri Fužinah (Weissenfels) 71—37; Dolina 209—11; Trata 679—365; Begnje 156—128; Dobrava 133—118; št. Marjeta pri Klev. 90—54; Postojna 157—122; Zgornji Tuhinj 464—?; Mirna Peč 15—14; št. Peter v Kom. 187—188; Šmartno pri Litii 645—?; Morovec 30—?; št. Vid pri Cerknici 164—?; Beštanj 95—86; Trata v drugič 204—, tedaj skupaj 883; Planina ob Jesenici 120—95; št. Peter pri Post. 480—300; Semič 765—378; Stari log 697—84; Hotedršica 300—128; Polšnik 226—98; Rova 170—58; št. Vid pri Ljubljani 600—291; Šmartno pri Kranji ?—532; Stara Loka 1097—480; št. Rupert 923—305; Javor pri Šmar. 120—72; Duplje 97—?; Koprivnik 240—119; Bela cerkev 312—209; Moravče 479—647; Cerklje pri Kerškem 100—44; št. Juri (in Camp.) 1344—477; Radolica 282—108; koroška Bela 360—117; Smlednik 686—304; Sv. Jakop pri Savi 455—177; Žalna 394—228; Sv. Trojica pri Treb. 805—354; sv. Peter pri Nov. m. 183—?; Leskovec 1246—489; št. Vid pri Zatičini 1021—504; Polom 90—18; Fara pri Kost. 304—112; Banjaloka 600—66; Stari terg pri Polj. 1080—311; Čermošnjice 422—4; Kostanjevica 911—444; Harije 360—83; Ternovo 797—590; Raka 1157—504; št. Juri (in Camp.) zopet 235—183, tedaj 1579—660.

Do 7. sveč. opoldne je bilo za adresu podpisov 81.143 in za protest 35.312. Zares, že zdaj lepe števila. Naravnost na Dunaj so dalje poslali: Leše, Peče, Loški potok in Knezak. Prosimo naj bi duhovnije, ki so podpise poslale na Dunaj, katol. družbi naznanile njih število, ako je moč. — Do zgorej rečenega časa je 198 duhovnij poslalo podpise, od 109 imajo še priti. — Pri nekterih dosedanjih se blezo po pomoti pogršajo podpisi na adresu ali pa na protest; upamo, da pridejo. Pri kterih se podpisi še nadalje nabirajo, je to hvale vredno, naj skusijo pa, da se reč odveč ne zategne.

Preljubi rojaki! Nikar ne verjemite nobene besedice zijaalom ali pa sovražnikom papeža in sv. Cerkve, ki vas odvrčajo od podpisov, ker pravijo, da vam bo

to škodovalo. Vse to je sleparska laž. Škodovalo bo le slepim zapeljivcem, ki si s sovražljivostjo do svoje lastne vere in cerkve odgovor pri Bogu nakopujejo.

Častljivo in lepo pa je za vsako sosesko, za vsako vas in srenjo, ako bode veliko njenih imén v slavni bukvah, ki pridejo v Rim pred sv. Očeta, in se bode reklo: Glejte, sv. Oče! koliko imate še dobrih otrok po zemlji, ki Vas zase in za svoje otročiče milujejo v Vašem jetništvu, ki za Vas molijo v Vašem terpljenju, in v drugem pismu mnogi izmed teh prosijo svojo vlado še posebej, da naj se potegne za Vaše pravice.

Prav neslano je tudi ugovarjanje, da bode ministertvo takim zamerilo ali celo maševalo nad njimi, ki prosijo, da naj se vlada za papeža potegne, in oporekajo zoper oropanje sv. Očeta. Tega ne smé noben minister. Cesar sami so prijatel svoje sv. Cerkve in ko bi jim podpisovanje ne bilo prav, bi se tudi podpisovati ne smelo; ministri pa, če so kateri tudi nasprotni, zato ne morejo kaj. Ministri sami so danes ti, jutri drugi. Ravno zdaj se zopet menjajo. Če so eni manj prijazni sveti veri, upajmo, da pridejo za njimi bolji. Ako bodo vsi narodi brez straha in očitno kazali, da so serčni katoličani, se bodo morali tudi ministri po njih ravnati, ali pa odstopiti.

Poslednjič pa, ko bi se kaki državnik tudi res prederznil vero tako po ajdovsko preganjati, kar v vstavnih državah ni misliti, ali se s tim smemo dati ostrašiti, da bi se za papeža, za sveto vero in Cerkev ne potegnili? Smo mar taki strahopetci, da bo nas kak žandar, kak berič, kak nespremišljen državni služabnik ostrašil, da bi se ne upali za papeža več očitno potegniti? Lepa bi bila ta! Kdor je tako malo serčen, utegne jutri tudi turčin postati, ako nevarnost pride.

Na Gorenškem v nekem kraju so fantje pomišljevali podpisati se, ker se je butasto kvasilo: „Kdor se bo podpisal, bo mogel iti na francosko vojsko.“ Eden fantov pa jo moško pové: „Za papeža pa se bom podpisal, če tudi na vojsko grem!“ in podpisovali so kar po versti za njim mladenči.

Neki gospod pravi, da je zato malo podpisov, ker jih zna malo v duhovnij pisati... Nikakor ni potrebno, da vsak lastnoročno piše: to stori lahko duhoven ali kdor si bodi.

Pelinovec.

Sploh spoštovani? — Tagblatt pripoveduje o nekem „sploh spoštovanem možu“, ki je revež v grajšinsko kuhinjo zbežal, da bi se mu ne bilo treba podpisati za papeža. Toda ta „splošno spoštovani mož“ je bil tako nesramno bleknil o duhovnih v grajšinski kuhinji, da je povest zlo podobna, če ne Tagblattovi „obriti“, pa saj „pomalani svinji.“ Če je pa vse res, kako je mož „sploh spoštovan“, ki ima tako nesramne usta? —

Nekteri liberalčički v Brežicah so dekanu Kosarju dali nezaupnico. Kako zamore kdo komu nezaupnico dati, kogar on ni volil, to vedó le samo liberalci. Pa kaj se če kdo čuditi, ako liberalci dajejo ljudém nezaupnice, ko jih dajejo vsem cerkvenim očetom, vsem svetnikom, in Bogu samemu? Mar ne verjamate? Poslušajte. „Tagespošta“, ko modruje o papeževi nezmotljivosti, pravi, da liberalci niso kaj dosti iskali po cerkvenih očetih dokazov za nezmotljivost, ker le svojo pamet poprašajo pri taci rečéh, in če tisto ni po njih pameti, pa zaveržejo in pod klop bersnejo. Ni čudo. Liberalaska pamet ne vidi in ne otipa sv. Duha na vesoljnih zborih, toraj tudi zborovih sklepov ne verjame. Ti reveži tudi svoje lastne pameti ne morejo otipati, toliko manj, ker je res nimajo. Pa sej pri zmešanem je ta lastnost, da si nekaj domišljuje, kar ni, in tistega ne verjame, kar je.

Ko bi liberallec imel res še kaj jasne pameti, ali bi ne rekel marsikteri sam sebi: „Jaz se dajem za katoličana klicati, ne mara me naravnost katoliška služba redi; jaz pa katoliške resnice tajim; ali mi niso pameti miši pojedle, ali vrabci pozobali?“

Kaj stori pomanjkanje žive vere. Une dni se je iz neke hiše zaslišal strel, pripoveduje „Čech.“ Ko ljudje pridejo v sobo, najdejo kupca Herdlička iz Berna, njegovo ženo in dveletno dete mertve. Mati in otrok sta bila ostrupena, oče pa vstreljen... Take strahovite samomare naj si za uho zapišeje gerdi ljudje, kateri bližnjemu vero kradejo, zakaj živovérni človek se vé tudi v revšini tolažiti, ne pa moriti se, kakor omenjeni oče.

„**Povračilo ne prizanese.**“ „Kärntner Blatt“ sklepa členek o vojski z besedami: „Francija je po tisti Nemčiji strahovana, katero je stoletja iskala oslabovati in končati. Povračilo ne prizanese.“ — Na te resnične besede se dá še kaj pritakniti. Prusija že toliko časa iše Avstrijo oslabiti in potreti: „Povračilo ne prizanese.“ — Nemški, laški in drugi mavtarji že dolgo dolgo in s toliko silo išejo cerkveno oblast in Cerkev zatreti: „Povračilo ne prizanese.“ — Marsikteri človek vse žive dni hudobije léže, verta in počenja, njegovo serce je kakor neugnano peklensko žrelo že na tem svetu: „Povračilo ne prizanese,“ kakor res večna Resnica nad nami gospoduje, ki dobro plačuje — hudo strahuje.

Razgled po svetu.

Dunajski mladenči kličejo katoliško mladino k serčni vojski z besedo in s peresom v prid sv. Očeta, in da bi mladi rod bolj živo spoznal gnjusobo nad Kristusovim namestnikom storjenega rop, prinaša „Bund“ zgodovino posestva sv. Petra od prvega začetka.

Sv. 3 Kraljev dan je obhajala prva podružnica mladenške družbe na Naubau-u na Dunaju svoj pričetek.

Deržavni zbor se bojda ima 20. sveč. sklicati. — Ravno med tem pa žugajo z razvpitim Giskrom v ministerstvo. Lepo priporočevanje za pošiljanje v derž. zbor deželam, ki so za enakopravnost! (Gl. zastr. minist. na koncu.) — „Vatld.“ terdi, da za otenje deržave in cesarske hiše, kakor tudi starih pravic raznih dežel je le ta pomoček, da naj se povsođ skazuje in dokazuje neizveršljivost decemberice ali decemberske vstave. Vsako pošiljanje poslancev v deržavni zbor bode le v to pripomoglo, da se škodljivo gospostvo svobodi in Cerkvi sovražljivega liberalizma še nekoliko zategne in se bolj množi razdjanje in spakarija ali demoralizacija. — Avstrija je od sovražnikov obdana, ako si sama na podlagi pravice ne bode pomagala, tudi Bog ne bo čuda delal. Italija, katero Beust tako boža in čehlja, bode o priliki povračevala naj berže s seganjem po južnem Tirolskem, Primorji itd. Nemškemu novemu narodnemu cesarstvu ni nič več štopati in naši nemčurji mu prav v roko delajo.

Kaj Prus tirja od Francoza za mir? Bismark, kakor piše dnevnik „Times“ 1. sveč., je postavil Favru te-le pogoje za mir. Elzacijo in Loreno (Lotringo), s terdjavama Belfortom in Mecom; deset milijard (milijarda je 1000 milijonov) frankov; odstop Pondicherry a (r. Pondišerri, malo francoskih posestev v vzhodnji Indii), in dvajset vojnih bark. Faver bode pogoje predložil narodnemu shodu. Znamenito je, da Pondicherry (med Cejlonom in Madrosom) je dobra ladjostaja ob indijanskem morji, in toraj ni čudo, da diši Prusu. — „Morning Post“ svetuje, da naj se Pondicherry kupi za Anglijo. Kaj bode neki Prus povernil za nezmerno škodo, ki jo je storil na Francoskem?!... Kdor ni zatajil vere v pravico Božjo, pač ne želi sodnji dan biti v koži tistih, ki so tako strahovite vojske krivi.

Mestni zbor v Bordó-u je protestiral enoglasno zo-

per vsakoršne pogoje za mir, ktere bi se ne zlagale s častjo francoskega naroda, in hoče, da naj se z veliko serčnostjo pripravlja za nadaljno vojsko. Tudi angleški véliki deržavnik „Times“ pravi, da pruske pogoje za mir so preterde, in da naj se s Francijo dela bolj človekoljubno. — Pozneje tirjatve so malo mečji.

V rimskem časniku „Giornale di Roma“ je brati: Neki duhoven, bivajoč v Salette-i (na Francoskem) je med tim, ko je sv. mašo bral, slišal glas, rekoč: „Opo-minjaj, da naj veliko veliko molijo, zakaj čas je tu, da se bodo spolnile prerokovanja naše Gospé Saleške (Salette). Obvarovani bodo pred žuganimi nesrečami, kateri bodo spokorni molili, in tudi sedmerim drugim osebam to priporočevali, kar sledi“:

Molitev.

Presveto Rešnje Telo, kruh angeljev, mana nebeška, prosim te odpušenja vsega razžaljenja, ki ti ga dela Evropa. Odpusti meni in reši me hudega. Amen.

Naj dobrotljivši Jezus! ti sam si naše zveličanje, naše vstajenje; tedaj te prosimo, ne zapusti nas v naših stiskah in težavah, temuč zavoljo smertnih britkost svojega presvetelega serca in zavoljo bolečin svoje brezmadežne Matere pridi na pomoč svojim odrešenim služabnikom s svojo naj dražji kervjo. (100 dni odpustkov.)

O sveti Jožef, varuj našega sv. (o.) Pija IX, kakor si varoval dete Jezusa v preganjanji Herodovem. Varuj katoliško cerkev, kakor si varoval v betlehemskelem hlevu in pri begu v Egipt svojo brezmadežno nevesto, Marijo presveto. J. G.

Rimsko. Marsikterim bravecem je morebiti že znana zgodba od mladega Mortara ta. Edgar Mortara je sin izraelskih staršev v Bolonji. Bil je nekako pet let star na smertni postelji, neki keršanski dekli se smili njegova duša in ga skrivaj kersti. Po postavah se je mógel, potem ko je bil ozdravel, keršansko odrediti in prišel je v Rim v napravo za ohranjenje čiste vere (Congreg. di S. Ufficio), — pozneje si je radovoljno izvolil duhovski stan, zavoljo česar, se vé, so se Cerkvi sovražni časniki strašno derli in celo diplomacija je pisano gledala. Sedaj pa, odkar so mavtarji Rim vzeli, so v Martara in celo v laške vradnije vedno tišali, da naj se odpové izvoljenemu duhovskemu stanu, od keršanstva odpade in zopet se pojudi! Da bi tem preganjanjem ubežal, je mladenec brez vednosti svojih prijatlov in sorodnikov pobegnil v Ameriko. Na poti v Bruselu dobi Mortara v roko rimski prekucuhovski list „Miglioramento,“ ki ostudno zabavlja zoper njega in čez tiste, ki so mu pomagali k keršanstvu.

Mortara ni hotel molčati, je oddal v časnike protest, ter pravi med drugim: „Danes, ko sem dvajset let spolnil, imam pravico sam sebe zagovarjati, pravico imam izreči, da katoliška Cerkev, kar mene tiče, je zvesto delala po svojem božjem poslanji; dolžnega s čutim naznaniti, da sem njen vdan sin... Duhovsk. stan sem si izvolil po svoji volji. Sicer so tudi moj oče, ko so zvedili, da sem sprejēt pri lateranskih kanonikih to-le mi pisali: Tvojemu sklepu ne bom nasprotoval; storil si po svoji volji in vošim le, da bodi zadovoljen in srečen.“ Mortara odbija tudi krivičenja njegovih rednikov in pravi, da naj „Miglioramento“ le samo nanj meče svoje hinavsko psovanje.

Kako malo prijatlov imajo novi tolovaji v Rimu, kaže prav posebno tudi adresa Rimljanov s 30.000 podpisi, ki so jo v malo dnéh podpisali ter v nji sv. Očetu neprelomljivo zvestobo zagotavljajo. Gotovo veliko pa bi se jih bilo še rado podpisalo, ko bi bili to reč vedili.

Kardinal-vikar je Rimljane v posebnem pisanji, kakor druge leta, povabil, da naj se bogoljubno priprav-

ljajo na praznik očiševanja ali Svečnico. To leto je pa še posebno oporekal zoper novo spačenost v Rimu. Nova doba ima med drugim to neznansko gerdobijo, da iše ljudi nesramne storiti in jim v bukvah, podobah, burkah in komedijah vse pred oči stavi, česar se mora vsak pošten človek sramovati. Tako je v Rimu pod vlado novih roparjev, tako je tudi drugod po svetu, zlasti po mestih. Toraj kardinal Rimljane zoper to svari in pravi med drugim: „Ker dandanašnji nismo zmogni tolikih pohujšanj s svojo oblastjo zabraniti, o Rimljanje! hočemo saj besedo vam spregovoriti, ker upamo, da je z Božjo milostjo ne bode te prezerli. Pri preserčni ljubezni Jezusa Kristusa, in pri tisti ljubezni, ki jo imate do Marije, vas toraj opominjamo, ne poslušajte teh učnikov laži, ki išejo vašo dušo nesrečno storiti. Odvrčajte oči od umazanih podób, ki vam serca okužujejo... Bukev in časnikov, ki so nasprotni veri in čednosti, ne morete brati brez velikega greha...“ (Kaj pravite k temu, naročniki in bravci judovskih in družih domačih in tujih umazanih časnikov in bukev, pa gledavci nesramožljivih burkežev, podób, ali celo vi razpostavljavci tacih reči po prodajalnicah?) Kardinal toži, da pod pretvezo svobode (prostosti) išejo v veljavo pripraviti naj veči razuzdanost, in ko bi se jim sponeslo, bi bil katoliški Rim še malopridniši kot je bil poganski.“ Tako išejo pa zanikarni ljudje tudi drugod po svetu serca umazati, spriditi in spačiti. Vsaki naj toraj poslušá vero in svojo vest, da ne pride v mreže. Vsak naj vé, da to, kar je ostudno, je in bo gnjusoba pred Božjim svetim obličjem na vse večne čase. Iz tega nikogar ne reši noben izgovor, nobena kultura, noben liberalec. —

Novo ministerstvo 16. t. m. od cesarja imenovano je: Karol grof Hohenwart, predsednik in za notranje oprave; dr. Habietinek za pravosodje; Holzgethan (poprejšen) za denarstvo; dr. Schäffle za kupčijstvo in za voditelja kmet. minist.; dr. Jireček za nauk in bogočastje; Scholl za brambo. — Ti ministri so čisto nepričakovani, na ktere noben človek ni mislil; Bog daj, da bi tudi vspéh njih dela bil nepričakovano velik v resnično korist vsih avstrijskih narodov in za vterditev omajane Avstrije.

Razne novice. 19. pros. se je bila v cerkvi Marije D. Zmagovalke v Parizu pričela slovesna devetdnevica. V dan, ko se je slovesnost dokončala, se je Pariz odahnil po sklenjenem primirji. — Zraven družih nadlog ima Francosko zdaj še to, da so si republikani med seboj naskriž. Parižani z J. Favrom hočejo mir, ker so prepričani, da z vojsko nič ne opravijo; Bordoanci z Gambetom pa ne odstopijo nobene pedí zemlje gladnemu Prusu, če ima tudi vsega konec biti. Težko bo pa drugač, razun da se bodo morali tudi udati, če se ne izgnezdi med tim kaka evropejska vojska, ktera bi zopet napravila vse novo lice — pa še bolj kervavo. — Madjarski učni minister Eötvös je po noči 3. t. m. umrl.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. Dobovska fara 4 gl. H. Škrinjar 2 gl. G. fajm. J. J. 4 gl. — „Pio IX. salutem et patrimonii S. Petri recuperationem — Ecclesiae sanctae exaltationem et triumphum — danti vero gratiam, perseverantiam et felicem vitae exitum largiatur Dominus!“ — tri stare dvajsetice. — M. Žb. z Zalega Loga 3 st. dvajsetice z namenom za milost Božjo in blagoslov sv. Očeta. — Radoljska fara 63 gl. Vsi prosijo blagoslova od sv. Očeta in serčno želé, da bi bili skoraj rešeni iz rok sovražnikov. — Dobra roka 1/2 gld. sr., ki prosí blagoslova za srečno zadnjo uro in prav goreče želí, da

bi Bog sovražnike sv. Cerkve ponižal in sv. Očetu dal tako dolgo živeti, da bi zmago vidili. — Neka dobra slezna roka v naj boljši namene 28 gl. v sr. — Iz Rudolfovega preč. g. proš. Šim. Vilfan 10 gld.; preč. g. kan. Karol Legat 5 gl. — Iz Loke J. K. 1 gl. J. Š. 2 gl. — Liza Prejnar 1 gl., prosí blagoslova sv. Očeta. — Iz Kostanjevice: Žalujoči s teboj, sv. Oče, nad hudobijami in spačenostmi sedanjega sveta, darujemo kostanjevski farmani 38 gl. 87 kr., prosé sv. blagoslova in milosti, da bi se skoraj vnela serca vsih ljudstev žive ljubezni do ljubega Boga, premile Jezusove sv. Cerkve in tebe, Pij IX. (Res, lepo od farmanov, da so vkljub nasprotnemu počenjanju tako obilno se podpisovali pa še tako lep dar poklonili svtemu Očetu Iz Kostanjevice J. R. preljubemu zavoljo resnice in pravice preganjanemu sv. Očetu 50 kr. Iz Kostanjevice. Res darček je majhen, pa ljubi Oče! iz ljubezni otroške je darovan: 2 st. dvajs. Prosim sv. blagoslova za dar prave gorečnosti, modrosti in za srečno zadnjo uro. — Iz Starega Loga na Koč. 11 gl. 24 kr. s pristavkom: „Sveti, v veri nezmotljivi Oče, blagoslovite pastirja in ovčice!“ — Iz Šmartnega pri Litii zopet 6 gl. 30 kr. — Po g. J. R. 20 kr. — Neimenovana 2 gl. 50 kr. sr., prosí blagoslova za življenje in za srečno zadnjo uro. — Neimenovana oseba 1 tol. za 2 gl. star. den. — Neka dobra star. den. Vsi prosijo sv. blagoslova za srečno zadnjo uro. — Z bohinske Bele 10 gld. s prošnjo: Sv. Oče! blagoslovite čedo z njenim pastirjem, in sprosíte jima stanovitnost v dobrem ter srečno zadnjo uro.“ — Po-božni farmani Grajske fare sv. Očetu 20 gld., ter prosijo blagoslova za življenje in smert. — Iz Ternovega farmani 14 gl. 70 kr., v podporo stiskanemu Očetu keršanstva, ter prosijo sv. blagoslova zase in za svoje deržine. — Iz Hotederšice 5 gl.; prosijo sv. blag. za ljubo zdravje in stanovitnost. — Prosimo sv. blagoslova za vredno prejemanje zakramenta sv. Reš. Telesa: M. K. 35 kr. kr., M. M. 25 kr., H. G. 25 kr., M. K. 25 kr. — Stanovavci v Zalogu Cerkljanske fare s svojim duhovnom vred darujejo sv. Očetu 16 gld. v pap. in 1 dvajset. st. den. in prosijo blagoslova za srečno zadnjo uro. (Poslano po kat. družbi.) — Fara Ribnica (po kat. družbi) v papirju 96 gld.; v srebru 6 gl. 85 kr., skupaj 102 gl. 85 kr., s prošnjo za dušni in telesni blagoslov cele fare; za zdravje nekake bolne — in za spreobrnjenje in srečno zadnjo uro marsikterega grešnika. — Kópanjska fara, ktera je v dolgi procesiji 6. t. mesca goreče molila, in tudi sv. mašo kot prošnji dar darovala v pomoč sv. Očeta, papeža Pija IX, je med mašo v pušico zložila, te le soldke (6 gl.), pomnožene tudi od duhovnega pastirja, ktere v otročji ljubezni do Namestnika Kristusovega v podporo oropanega Pija IX izroči s tem pristavkom: Peter je v ječi, ali verno ljudstvo zanj moli; — upamo, da kmali kmali bo Bog svojega angelja poslal, kteri bo veličastno rešil in iztergal roparjem iz rok nedolžnega Pija. Sv. Oče, podelite nam sv. žegen za srečno zadnjo uro. Č. g. J. Sm., f. v T. 2 gl. 10 kr. sr. —

Za mis. v Adrianopelnu. Dobra roka 40 gld. — G. Fr. Levičnik 1 gld. — Iz Radolice 1 gld. — Iz Zalega Loga 3 gl. — Z Berda 6 gl. 18 kr. —

Za mis. g. Jož. Buha. G. Lor. Krištofič 85 kr.

Za amerik. misijon. Dobra roka 1/2 gl. sr.

Za afrik. mis. Dobra roka 1/2 gld. sr. Fr. Lušin 1 gl. Iz Radolice 4 gl. Z Dobovca 3 gl.

Popravek. V popr. I. str. 39., 2. otop. v. 21. od zgor. beri „umorstev“ namesto „samomorstev.“